

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راهنمای حفظ قرآن کریم

مقدمه

ائمه علیهم السلام آشناترین افراد به معارف و حقایق قرآن می باشند و پس از رسول اعظم محمد مصطفی صلی الله علیه و آله وسلم که ابلاغ و عرضه آیات الهی را بر عهده داشت، ایشان موظف به حفظ و نگهداری دین و قرآن شده اند. پیامبر می فرمایند:

«من در میان شما دو امانت بزرگ و گرانبها می گذارم، قرآن و عترتم (خاندانم) و این دو از هم جدا نمی شوند، تا در واپسین روز در کنار حوض کوثر بر من وارد آیند.» بنابراین مناسب دیدیم تا برای شناخت قرآن از گفتار امام صادق (ع) استفاده کنیم که در توصیف قرآن می فرمایند:

«قرآن برنامه سعادت زندگی انسان ها است که از طرف پروردگارشان برای آنان تنظیم گردیده است.»

این کتاب که برنامه کامل زندگی انسان در جهان است، در مدت بیست و سه سال ایام بعثت و دعوت پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم به صورت تدریجی نازل شده و مشتمل بر شش هزار و چند صد آیه است و به صد و چهارده سوره بزرگ و کوچک تقسیم می شود.

این برنامه وسیع محتوی دستورات شرعی، اخلاقی، اعتقادی و قصص است که مجموع این ها برنامه های فردی و اجتماعی انسان را در جهان می سازد. و اما کلام و تعبیر امام صادق (ع) در تعریف قرآن به برنامه سعادت، بسیار دقیق است و لازم است تا بیش از این، مورد توجه علاقه مندان به حفظ قرآن کریم قرار گیرد. برنامه و برنامه ریزی ابعاد گوناگون دارد که دو بعد آن مورد نظر است چرا که معمولاً طراح برنامه برای تحقق اهدافش می بایست:

در یک بعد زمان و مکان یا محیط اجرای برنامه را لحاظ کند و در بعد دیگر مجری یا مجریان برنامه را مورد توجه قرار دهد؛

۱- قرآن برنامه جاودان و معجزه جاودانه پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم است که در حوزه زمان و مکان منحصر به دوره خاصی نیست، قرآن برنامه الهی است، برای اجراء در طول تاریخ، همانطور که حجت برای

گذشتگان بوده، برای آیندگان نیز حجت و گواه است. همانطور که یاران رسول خدا مورد خطاب قرآن بوده اند، مسلمانان دوره معاصر نیز مورد خطاب قرآنند. به همان شکل که اعراب جزیره العرب در دوره پیامبر اسلام با قرآن روبرو بودند، اکنون نیز جهانیان با این آیات روبرو هستند. نمی توان از برنامه ای که هدفش سعادت عمومی انسان است چشم پوشید.

ما امروز مخاطب مستقیم این آیات هستیم - تماشاگر سخن گفتن خدا با بندگانش نیستیم - ما مخاطب گوینده کلام وحی هستیم.

۲- مجری برنامه هدایت و مبلّغ کلام خدا انسان است، انسان هایی که ترکیبی از طینت بهشتی و طینت ارضی دارند، انسان هایی که امین خدا بر روی زمین هستند. انسان هایی که مأمورین خدا در زمین برای تربیت، تعلیم و هدایت انسان اند. این بزرگان در راه هدایت و اجرای عدالت همواره مورد ایذاء و اذیت توانگران، سلطه گران و ستمگران بوده اند و خداوند متعال همواره ایشان را امر به صبر و تحمل آزارها و دشنام ها نموده است:

فَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ

برآنچه می گویند صبر کن و پروردگارت را به ستایش تسبیح گوی.

امیرالمومنین (ع) از کنار آدم پستی که به ایشان دشنام می داد عبور می کرد و با خود این شعر را می خواند:

لَقَدْ مَرَرْتُ عَلَى اللَّيْمِ يَسْبِنِي
فَمَرَرْتُ وَقُلْتُ لِمَ يُعْنِينِي

از کنار لئیمی گذشتم که مرا فحش می داد، با خود گفتم علی نام زیاد است. شاید منظورش من نیستم و با شخص دیگری است.

این انسان ها که وجه الله هستند در راه ابلاغ بسیار درد و رنج را تحمل کرده اند. اما امروز، من مسلمان که مخاطب قرآن هستم، مُحب پیامبر و اوصیاء او هستم، برخوردارم با قرآن چگونه است؟

در دوره معاصر برخورد و رویارویی ما با قرآن در اغلب موارد برای امتیاز - مسابقات، داد و ستد سکه - است. اگر قرائت قرآن را دنبال می کنیم تکیه بر صوت و لحن داریم و اگر وارد بحث مفاهیم می شویم، در بسیاری از مواقع بسیار سطحی است. این وضعیت بسیار هراسناک است.

این نشان دهنده این است که ما نه تنها فرهنگ دینی و قرآنی خودمان را از نسل های گذشته به خوبی دریافت نکرده ایم، حتی به شکلی مناسب هم، با هادیان امت و مُبلغین قرآن علیهم السلام همراهی نکرده ایم.

ما امروز برای بازگشت و فهم درست تعالیم دینی باید راهی برای انتساب به قرآن و مُبلغ آن و اهل بیت علیهم السلام پیدا کنیم.

اگر شما دوستان به دنبال این انتساب پاک با قرآن و اهل بیت هستید، حفظ قرآن راهکار مناسبی است به شرطی که حفظ قرآن اولین گام برای فهم بیشتر آن باشد. چه بسیار حافظین قرآن بوده اند که از نور هدایت بهره ای نبرده اند. از امیر مومنان نقل شده است که فرمودند:

لَا خَيْرَ فِي عِبَادَةِ لَا فِقْهَ فِيهَا، أَلَا لَا خَيْرَ فِي قِرَائَةِ كَيْسَ فِيهَا تَدْبُرُ، أَلَا لَا خَيْرَ فِي عِبَادَةِ كَيْسَ فِيهَا تَفْقَهُ

در عبادتی که فهم نباشد و در قرائتی که تدبر و تأمل نباشد، خبری هم نخواهد بود.

و در آغاز برنامه حفظ قرآن در طلب لطف و عنایت بر می آییم، لطف و عنایت از طریق ولی خدا، لطفی که انسان را مستعد بهره مندی از این فیض بزرگ می سازد و زبان حال همه ما در پیشگاه ولی عصر (عج) این است:

ما بدان مقصد عالی نتوانیم رسید
هم مگر پیش نهد لطف شما گامی چند

از حافظه استفاده کنید، برنامه ریزی داشته باشید

حفظ قرآن در هر سنی ممکن است به شرطی که برنامه ریزی داشته باشید. اما در رابطه با ضعف یا بدکاری حافظه به این نکته می بایست توجه داشت که حفظ کردن و مهارت در حفظ وقتی حاصل می شود که از حافظه استفاده کنید و به مشکلات حافظه پی ببرید و در صدد اصلاح نقایص شیوه حفظ خودتان برآیید. نکته قابل توجه این که: با برنامه ریزی می شود در حفظ قرآن مهارت پیدا کرد. در بحث های آموزشی، برنامه ریزی را چنین تعریف می کنند:

"طرح یا نقشه ای برای سازمان دهی تصمیم ها و امیدها."

اگر مصمم برای حفظ قرآن کریم هستید، باید برای این کار برنامه ریزی و طرح ریزی کنید.

تمرکز داشته باشید

از عواملی که برای افزایش بهره وری از حافظه بسیار موثر است، داشتن تمرکز حواس است.

وقتی در میان افکار انسان دقت و توجه در مرکز و روی یک فکر قرار می گیرد و بقیه افکار در پیرامون و حاشیه واقع می شوند فرآیند تمرکز شکل می گیرد.

www.maktabnet.net

برای ایجاد تمرکز از یک زمان و یک مکان استفاده کنید

کشف کنید که حافظه شما در چه ساعتی و در چه مکانی آمادگی بیشتری برای حفظ دارد. وقتی ساعت و مکان مورد نظر را پیدا کردید، هر روز رأس همان ساعت و در همان مکان شروع به کار حفظ کنید.

حتی اگر در روزهای اول حفظ قرآن کریم آن طور که باید، توجه و تمرکز مطلوب را نداشته باشید، بعد از چند روز مغز به حفظ کردن در آن ساعت و در آن مکان عادت می کند و به شکلی باورنکردنی عمل می کند.

www.maktabnet.net

توضیح بیشتر

UCR یا محرک شرطی، بازتاب شرطی: وقتی یک زمان و یک مکان را برای حفظ انتخاب می کنید بعد از چند روز مغز در آن ساعت و در آن مکان وضعیت بسیار مناسبی برای به خاطر سپردن پیدا می کند به شکلی که در آن وقت، دقت بیشتر و مشکلات حفظ کردن کمتر خواهد شد و آیات بهتر در حافظه تثبیت می شوند. اگر بخواهیم این موضوع را غیر علمی بیان کنیم می گوییم: در آن وقت و در آن مکان، مغز برای خوب حفظ کردن عادت می کند.

زمان مناسب برای حفظ قرآن کریم

بهترین زمان برای حفظ قرآن زمانی است که به انجام حفظ در آن وقت تمایل داریم. در اینجا نمی توان از قانون کلی سخن گفت چون زمان مناسب برای حفظ در خصوص افراد مختلف با ویژگی های متفاوت، امری متغیر است. ساعت و زمان مناسب را کشف کنید.

www.maktabnet.net

مکان مناسب برای حفظ قرآن کریم

- ۱- مستحب است جایی را که برای خواندن قرآن انتخاب می کنید طاهر، پاک و نظیف باشد. در متون دینی به قرائت قرآن در مسجد و رو به قبله سفارش شده است. نکته دیگری که در احادیث وجود دارد، سفارش به تلاوت قرآن در منزل است. چرا که ذکر خدا و تلاوت قرآن در خانه ها و منازل باعث فزونی نعمت ها و ازدیاد برکت ها می گردد.
- ۲- آرام و بی سر و صدا باشد، هرچه مکان آرام تر باشد، میزان بهره وری برای حفظ بیشتر می شود.

- ۳- مکان حفظ هرچه ساده تر و بی پیرایه تر باشد بهتر است؛ چون مکان های مزین و پر رنگ و نگار باعث عدم تمرکز حواس می شوند.
- ۴- محل نشستن راحتی را انتخاب کنید ولی نه به گونه ای که باعث خواب آلودگی شود.
- ۵- مکانی را انتخاب کنید که هوا در آن جریان داشته باشد و تنفس در آن راحت باشد.

از یک قرآن استفاده کنید و آن را تغییر ندهید

چند نکته راجع به انتخاب قرآن به نظر می آید:

- ۱- قطع قرآنی که برای حفظ انتخاب می کنید نه خیلی بزرگ و نه خیلی کوچک باشد.
- ۲- مناسب است تا صفحات قرآن انتخابی، با یک آیه شروع و با یک آیه تمام شود.
- ۳- بدون ترجمه باشد، چون لازم است که به هنگام حفظ تمام تمرکز بر روی حفظ باشد، در صفحه ای که شلوغ باشد دچار سردرگمی می شویم. صفحه باید آن قدر ساده باشد که عبارات به راحتی در ذهن جای گیرد و بعد به راحتی و با کمک ذهن تمام خصوصیات آن صفحه بازسازی شود.
- ۴- برای حفظ و آشنایی با متن قرآن از ترجمه های تحت اللفظی استفاده کنید اما قرآنی که برای حفظ انتخاب می کنید بدون ترجمه باشد.

یک توصیه

قرآنی که خطاط سوریه ای معاصر، عثمان طه کتابت کرده و هر صفحه آن ۱۵ سطر دارد - نه ۱۲ سطر - برای حفظ مناسب است، از آن جهت که در ترکیب کلمات بسیار منظم است و مفردات حروف را هم به نحو اعجاب انگیزی شبیه هم نوشته، این مصحف برای حفظ قرآن انتخاب مناسبی است.

ارتباط با مربی حفظ

تمامی افراد در روند حفظ قرآن با موقعیت ها و چالش هایی روبرو می شوند که مانع از پیشرفت است. این موقعیت ها و چالش ها ما را از حالت مطلوب جدا می کند. در چنین موقعیت هایی است که مربی حفظ می تواند راهنمای خیلی خوبی برای یافتن راه حل باشد. مربی با تجربه هایی که دارد بهترین کمک و راهنما برای غلبه بر موانع است. علاوه بر این مربی حفظ می تواند اشتیاق به حفظ را افزایش دهد و مشوق قرآن آموز در موفقیت های نخستین باشد، به طور کلی مربی مسئولیت هدایت و نظارت بر روند آموزش حفظ را عهده دار است.

مشاهده متن قرآن

به هنگام حفظ و حتی بعد از حفظ قرآن، مشاهده متن می بایست تکرار شود، اگر تصویر آیات به شکل دقیقی در ذهن شما ثبت شود، یادآوری آیات راحت تر خواهد بود. در صورتی که تصمیم به حفظ شماره آیات گرفته اید، توجه به تصویر متن برای ثبت شماره آیات ضروری است.

و اما بعد از حفظ، قرائت قرآن از روی متن نباید ترک شود ولی به این نکته هم توجه کنید که به هنگام تکرار محفوظات به هیچ شکلی نباید به متن نگاه کرد. در بسیاری از متون دینی برای توجه و تدبر در الفاظ و معانی آیات به قرائت از روی قرآن سفارش شده است. (اصول کافی، کتاب فضل القرآن)

شنیدن صدای قرآن

گوش دادن به صوت قرآن نیز می بایست تکرار شود. به هنگام شنیدن صدای قاری، معانی آیات را در ذهن تداعی کنید.

پیش از حفظ، به این چند توصیه توجه کنید:

پیشنهاد اول

اگر آشنایی کامل با قواعد تجوید ندارید، جای نگرانی نیست. نوار ترتیل یکی از قراء که لهجه اش آشکار است و مورد پسند شما است را انتخاب کنید. به هنگام نگاه به آیه صدای قاری را هم گوش کنید. این کار موجب می شود با تلفظ صحیح آیات و لهجه عربی قاری آشنا شوید، در این صورت قرآن را غلط قرائت نمی کنید و غلط هم حفظ نمی شوید.

www.maktabnet.net

پیشنهاد دوم

برای حفظ قرآن نباید به نوار و صدای قاری وابسته شد. از نوار فقط برای اصلاح قرائت استفاده کنید، در صورتی که آیات به شکل غلط وارد حافظه شوند، تلاش شما در دوره حفظ دوچندان می شود؛ چرا که در یک مرحله می بایست اشتباهات را از ذهن خارج کنید و در مرحله بعد مجدداً شکل صحیح آیات را حفظ کنید. بهتر است سعی کنیم از ابتدا آیات را صحیح قرائت کنیم، اول تصحیح قرائت، بعد حفظ.

روان خوانی

وقتی چند بار متن انتخابی برای حفظ را با نوار خواندید و قرائت خود را اصلاح کردید، نوبت به خواندن متن بدون نوار و صدای قاری می رسد. تمرین خواندن قرآن بدون نوار را چند بار انجام دهید تا در قرائت، به سرعت بهینه برسید.

ارتباط کلمات با معنی برای یادآوری لازم است

حفظ؛ مقدمه ای است برای فهم معنی و فهم معنی؛ مقدمه ای است برای عمل و توجه به آیات الهی. قبل از حفظ آیات می بایست معانی کلمات و آیات را خوب بفهمیم به شکلی که موقع خواندن آیات، بر درک معانی آیات به خوبی مسلط باشیم. چنانچه گفته شد، در روند حفظ قرآن کریم چند چیز است که در میزان یادآوری تأثیر فراوان دارد، یکی از آن ها چگونگی پیوند لغات با معنی است، هرچقدر لغات و آیات را معنی دارتر کنید بهتر آنان را حفظ می کنید و به یاد می آورید.

برای کلمات و آیات تصویرسازی ذهنی کنید

در معانی کلمات و آیاتی که می خواهید حفظ کنید فکر کنید. با معانی آیات در ذهنتان تصویرسازی کنید، تصویرسازی ذهنی برای یادآوری معانی لغات، معانی آیات، ارتباط بین دو آیه، آیات مشابه و یادآوری ابتداء و تتمه آیات بسیار موثر و کارآمد است. این کار را تجربه کنید، آن وقت به موثر بودن آن پی می برید.

یک مثال:

طغیان به معنی تجاوز از حد؛

این لغت به شکل های مختلف در قرآن آمده است. طغیان، طاغیه، طاغوت و ... در مورد این لغت و معنی آن فکر کنید، به یاد آورید وقتی که آب رودخانه و دریا خارج از محدوده رودخانه و دریا می شود، می گویند: آب طغیان کرده، یعنی از حد خودش تجاوز کرده است. همچنین یادآوری کنید انسانی که از حد خودش تجاوز می کند، طغیان گر و سرکش می شود، طاغیه و طاغوت می شود. بعد وقتی این عبارات قرآنی را می شنوید معنی طغیان به راحتی یادآوری می شود.

فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطُّغُوتِ وَيُؤْمِرْ بِاللَّهِ
الَّذِينَ طَفَرُوا فِي الْآلَمِينَ
وَأَجْتَبُوا الطُّغُوتِ

موقع ذخیره سازی و حفظ هرچقدر راجع به این لغت بیشتر فکر کنید، یادآوری لغت و معنی آن ساده تر خواهد شد.

ما برای حفظ قرآن و یادآوری آن سه مرحله در نظر می گیریم

مرحله ۱؛ سپردن آیات به حافظه

مرحله ۲؛ ذخیره سازی آیات در حافظه

مرحله ۳؛ بازخوانی، فراخوانی آیات (یادآوری)

مرحله ۱ را آزمایش کنیم:

برای آزمایش مرحله ۱ (سپردن آیات به حافظه) نصف سطر قرآن را از رو قرائت کنید، بعد بدون نگاه کردن به متن نصف سطر را بخوانید؛ همه ما این توانایی را داریم که تا چند ثانیه بعد از قرائت، بدون نگاه کردن به قرآن آن عبارت را دوباره بخوانیم ولی ممکن است یک یا دو دقیقه بعد توانایی بازخوانی را نداشته باشیم. چرا؟

چون آیه به حافظه سپرده شده ولی ذخیره سازی نشده است.

تکرار مهمترین عامل برای ذخیره سازی است

برای سپردن آیات به حافظه و ذخیره سازی آیات موثرترین راه تکرار آیات است. اگر در مرحله ۱ (سپردن آیات به حافظه) توجه و تمرکز کامل داشته باشیم و در مرحله ۲ (ذخیره سازی) به شکل مناسبی تکرار آیات صورت گیرد، هیچ گونه اختلالی در امر حفظ پیش نمی آید.

تکرار تا چند روز ادامه پیدا کند؟

مناسب است تکرار تا ۷ روز، بصورت مداوم اعمال شود تا فرآیند ذخیره سازی آیات در حافظه به ثبوت و کاملی انجام پذیرد، این تکرار آیات در ۷ روز به نیرومند شدن ذهن و حفظ این آیات کمک می کند و دوام آیات را در حافظه طولانی تر می سازد.

برنامه حفظ روزانه را به هیچ وجه ترک نکنید

بعضی از دوستان می گویند: برای حفظ قرآن توانایی نداریم. وقتی از آنها می پرسیم: حتی روزی یک سطر یا دو سطر هم نمی توانید حفظ کنید؟ می گویند: چرا، در این حد می توانیم.

www.maktabnet.net

و اما توصیه ما

طبق برنامه عمل کنید. از مقداری که برنامه ریزی کرده اید کمتر یا بیشتر حفظ نکنید. وقتی شروع به حفظ کنید اگر در حفظ روزانه نظم را رعایت کنید، کم کم توانایی حفظ سه سطر، چهار سطر و حتی حفظ نصف صفحه در روز را پیدا خواهید کرد. دوستان ما در موسسه مکتب قرآن روزی دو صفحه را به راحتی حفظ می کنند و به تکرار و مرور محفوظات هم می رسند. نظم روزانه برای بهسازی حافظه بسیار مفید خواهد بود.

حتی بیش از اندازه ای که برنامه ریزی کرده اید حفظ نکنید، اگر وقت اضافه آوردید برای تکرار و مرور محفوظات از آن استفاده کنید. درگیری و تماس بیشتر با حفظ، موقعیت را برای افزایش ظرفیتهای حافظه مهیا می سازد.

تداخل آیات

معمولاً محفوظات تازه ما با محفوظات قبلی تداخل پیدا می کنند؛ به همین خاطر لازم است تا از آیاتی که حفظ می کنید استفاده کنید و در آنها توجه کنید، آیات را کاربردی کنید.

اما بیشترین تداخل مربوط به آیات مشابه است، آیاتی که با هم شباهت دارند کار حفظ را مشکل می کنند. توجه کنید:

وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الْبَغْيَ حَقًّا...

وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقِّ...

تداخل آیات مشابه

برای جلوگیری از تداخل آیات مشابه:

- ۱- توجه به معنی آیات و یادداشت کردن آیات مشابه کنار هم و دقت در تفاوت های آن ها و به خاطر سپردن اختلاف آیات در تشخیص و توجه شما بسیار موثر است.
- ۲- از محل آیات در صفحه، تصویر ذهنی درست کنید و بین محل قرار گرفتن آیات مشابه مقایسه انجام دهید. تفاوت های تصویری محل آیات مشابه را کشف کنید.
- ۳- از تجربه مربی حفظ استفاده کنید. در جلسات حفظ حاضر شوید و از کمک مربی حفظ بهره ببرید.
- ۴- مرور و تکرار آیات مشابه می بایست چند برابر آیات دیگر باشد.

در ابتدای راه از این نکات بهره گیرید، بعد از مدتی با تکرار، مرور و ممارست آیات، تفاوت آیات مشابه در ذهن شما تثبیت و به حافظه بلند مدت سپرده می شود.

تفاوت دوره و تکرار

دوره یا مرور؛ آخرین مرحله از فرآیند حفظ قرآن کریم است. تا پیش از این مرحله، آیات تکرار می شوند ولی وقتی آیات ذخیره سازی شدند و یادآوری بعد از ۵ یا ۷ روز با موفقیت صورت گرفت، تکرار مجدد را دوره یا مرور می نامند. ممکن است مرور یا دوره هر روز صورت نگیرد. (برنامه های مرور برای حفظ قرآن را به صورت جدا ارائه می دهیم) در برنامه مرور می توانید آیات زیادی را قرائت کنید. دوره کردن آیات موجب تسلط کامل بر محفوظات و مهارت در حفظ قرآن می شود.

مطابق با برنامه عمل کنید

تأکید مجدد اینکه: هنگام مرور (و همچنین به هنگام تکرار) به مُصحف نگاه نکنید. تأکید دیگر اینکه: بعد از تمام شدن حفظ آیات، قرائت از روی مصحف را ترک نکنید. این کار فواید فراوانی دارد. خوب است مرور را با دوست همراه، انجام دهید، نه به صورت انفرادی. این کار موجب می شود دقت و سرعت بیشتری برای مرور داشته باشید.

روش حفظ شماره آیه

اگر تصمیم دارید شماره آیات را حفظ کنید، همزمان با حفظ این کار را انجام دهید به این صورت که هنگام حفظ هر آیه، شماره آن آیه را حفظ کنید. برای مهارت پیدا کردن در حفظ شماره آیات لازم است کسی که از شما برنامه تکرار یا مرور را پرسش می کند توجه ویژه ای به شماره آیات داشته باشد، به این شکل که شماره آیات را بگوید و از شما بخواهد آیه مربوطه را قرائت کنید.

آیات را همزمان با شماره آنان حفظ کنید

یکی از توصیه های ما به قرآن آموزان موسسه مکتب قرآن این است که، اگر قصد حفظ شماره آیه را دارید، از همان ابتدای حفظ این کار را انجام دهید. چنانچه اول، آیات را حفظ کنید و بعد بخواهید شماره آیات را حفظ کنید، این روش، کار شما را مشکل و دوچندان می کند.

روشنامه استفاده از روزنوشت حفظ قرآن کریم

تسلط بر حفظ، نیاز به تمرین و فعالیت عملی دارد. بهتر است پس از مطالعه ی راهنمای حفظ قرآن کریم، روش های معرفی شده را به طور عملی تمرین کنید تا بعد از حفظ، نقاط قوت و ضعف محفوظات خود را شناسایی نمایید. برای این منظور جدول هایی به شکل کاربردگ تنظیم شده است. شما می توانید مطابق با امتیازاتی که تعریف می شود، نتایج را تحلیل و تفسیر نمایید. این ارزیابی و سنجش میزان محفوظات برای هدایت برنامه حفظ شما در آینده بسیار مفید است، چراکه موجب می شود تا آن قسمت از محفوظات که دچار کاستی شده است را اصلاح کنید. پس از تعیین میزان حفظ و سپس حفظ آیات، آیتی را که به خاطر سپرده اید برای مربی یا دوست همراهمان می خوانید. نتیجه ارزیابی شما به صورت علامت در مربع های مربوطه ثبت می شود.

کاربرگ ها دو ستون اصلی دارند:

- ۱- تکرار؛ که همان حفظ جدید است
- ۲- دوره

اگر در حفظ جدید (ستون اول) موفق شدید، برای دوره (ستون دوم) برنامه ریزی کنید. برای هر روز (هر نوبت پرسش)، چهار امتیاز (الف، ب، ج، د) در نظر گرفته شده تا مربی حفظ یا دوست همراه، به شکلی که در همین صفحه توصیف شده است قرآن آموز را ارزیابی کند.

الف این امتیاز هنگامی است که در میزان حفظ بیش از دو اشتباه نداشته باشید. در این صورت به شکل بسیار خوبی بر حفظ تسلط پیدا کرده اید.

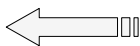
ب این امتیاز هنگامی است که در میزان حفظ بیش از سه یا چهار اشتباه نداشته باشید. در این صورت به موفقیت مورد قبول دست یافته اید و به شکل خوبی آیات را حفظ کرده اید، اما لازم است تا بیشتر دقت کنید.

ج این امتیاز هنگامی است که در میزان حفظ بیش از پنج اشتباه نداشته باشید. در این صورت به موفقیت دست یافته اید اما نیاز به تلاش بسیاری دارید.

د این امتیاز هنگامی است که در میزان حفظ بیش از شش اشتباه نداشته باشید. در این صورت لازم است تا زمان بیشتری برای حفظ صرف کنید، سعی کنید به امتیازات بالاتر دست یابید.

اگر بیش از شش اشتباه داشتید، قبل از شروع به حفظ آیات جدید، اشکالات و نارسایی ها را رفع کنید. باید نارسایی های جزئی را قبل از آن که به نارسایی های بزرگ تبدیل شوند شناسایی و اصلاح کرد.

به کارگیری مهارت ها برای حفظ جدید بیشتر خواهد بود

هرچه قدر تسلط و کیفیت محفوظات قبلی بالاتر باشد

www.maktabnet.net

www.maktabnet.net

توضیحات	دوره		تکرار (حفظ جدید)		روز
	امتیاز	میزان حفظ	امتیاز	میزان حفظ	تاریخ
	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	شنبه /
	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	یکشنبه /
	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	دوشنبه /
	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	سه شنبه /
	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	چهارشنبه /
	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	پنج شنبه /
	مجموع صفحات		مجموع صفحات		

توضیحات	دوره		تکرار (حفظ جدید)		روز
	امتیاز	میزان حفظ	امتیاز	میزان حفظ	تاریخ
	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	شنبه /
	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	یکشنبه /
	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	دوشنبه /
	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	سه شنبه /
	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	چهارشنبه /
	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	الف ب ج د	سوره از آیه تا آیه	پنج شنبه /
	مجموع صفحات		مجموع صفحات		

سوره-آیه	ابتدای هر جزء	تعداد آیه	سوره-آیه	ابتدای هر جزء	تعداد آیه
۷۵ : الکهف	﴿ قَالَ آتُوا أَقْلَ لَكُمْ ﴾	۱۶	الفاتحة : ۱	﴿ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴾	۱
۱ : الانبیاء	﴿ أَقْرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ ﴾	۱۷	البقرة : ۱۴۲	﴿ سَيَقُولُ الشُّفَهَاءُ ﴾	۲
۱ : المؤمنون	﴿ قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴾	۱۸	البقرة : ۲۵۳	﴿ يَلِكُ أَوْشًا فَضَلْنَا ﴾	۳
۲۱ : الفرقان	﴿ وَقَالَ الَّذِينَ لَا تَرْجُوا ﴾	۱۹	آل عمران: ۹۳	﴿ كُلُّ الْعَامِرِ كَانَ جُلًّا ﴾	۴
۵۶ : النمل	﴿ فَمَا كَانَتْ جَوَابَ قَوْمِي ﴾	۲۰	النساء : ۲۴	﴿ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ ﴾	۵
۴۶ : العنكبوت	﴿ وَلَا تُجِدُوا أَهْلَ الْكِتَابِ ﴾	۲۱	النساء : ۱۴۸	﴿ لَا تُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ ﴾	۶
۳۱ : الأحزاب	﴿ وَمَنْ يُقَمِّتْ بِمَكَّنٍ يَلِيٍّ ﴾	۲۲	المائدة : ۸۲	﴿ لَتَجِدَنَّ أَقَدَّ النَّاسِ ﴾	۷
۲۸ : یس	﴿ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى قَوْمِهِ ﴾	۲۳	الأنعام : ۱۱۱	﴿ وَلَوْ أَنَّا أَنْزَلْنَا لَهُمْ ﴾	۸
۳۲ : الزمر	﴿ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ ﴾	۲۴	الأعراف : ۸۸	﴿ قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا ﴾	۹
۴۷ : فصلت	﴿ إِلَهُ يَرُدُّ عِلْمَ السَّاعَةِ ﴾	۲۵	الأنفال : ۴۱	﴿ وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا وَعَدْنَاهُمْ ﴾	۱۰
۱ : الأحقاف	﴿ حَمَّ ﴿ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ ﴾	۲۶	التوبة : ۹۳	﴿ إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ ﴾	۱۱
۳۱ : الذاریات	﴿ قَالَ فَمَا خَتَمَكَ ﴾	۲۷	هود : ۶	﴿ وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ ﴾	۱۲
المجادلة : ۱	﴿ قَدْ سَمِعَ اللَّهُ ﴾	۲۸	یوسف : ۵۳	﴿ وَمَا أَبْرَأُ نَفْسِي ﴾	۱۳
۱ : الملك	﴿ تَبَرَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمَلَكُ ﴾	۲۹	الحجر : ۱	﴿ الرَّبُّ يَلِكُ ءَأَيْتُ الْكِتَابِ ﴾	۱۴
النبا : ۱	﴿ عَمَّ تَتَنَبَّأُونَ ﴾	۳۰	الإسراء : ۱	﴿ سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ ﴾	۱۵

آشنایی با دوره های حفظ یک ساله قرآن کریم

حفظ قرآن کریم در یک سال پدیده جدیدی نیست و نظایر زیادی در تاریخ شیعه دارد. شاعر اهل بیت فرزدق، سید شریف رضی (م ۴۰۳)، فقیه گرانقدر سید عبدالکریم بن طاووس (م ۶۹۳) و تعداد بی شماری از گذشتگان دیگر، حتی در مدتی کمتر از یک سال موفق به حفظ کل قرآن کریم شدند و امروز به لطف الهی و توجهات حضرت ولی عصر(عج) صدها نفر از جوانان تهرانی با روش های آموزشی موسسه مکتب قرآن و در مدت یک سال توفیق حفظ کل قرآن کریم را داشته اند.

موسسه مکتب قرآن توفیق یافته تا در چند سال اخیر مجری دوره های حفظ کل قرآن کریم در یک سال باشد.

پیش از برگزاری دوره حفظ یک ساله، قرآن آموزان می بایست مراحل مقدماتی را طی کنند که عبارت است از:

- ◀ آزمون کتبی و شفاهی
- ◀ مصاحبه
- ◀ دوره آزمایشی حفظ

آزمون کتبی و شفاهی؛ موارد آزمون، جزء یکم یا سی ام قرآن کریم است که قرآن آموزان می بایست یکی را به طور کامل حفظ نمایند.

خواهران متقاضی شرکت در دوره حفظ یک ساله باید حد نصاب نمره را در آزمون های کتبی و شفاهی کسب نمایند.

مصاحبه؛ گفتگویی است دوستانه بین قرآن آموز و مسئولین آموزشی موسسه در رابطه با توقعات طرفین در طی دوره یک ساله، همچنین شناخت و آشنایی بیشتر.

دوره آزمایشی؛ پس از گذراندن مراحل اولیه، قرآن آموزان پذیرفته شده باید دوره آزمایشی را طی کنند، هدف این دوره بررسی وضعیت قرآن آموز از نظر توانایی و پشتکار است.

مدت زمان دوره آزمایشی ۴۵ روز است که پس از اعلام نتایج آزمون و مصاحبه، اجرا خواهد شد.

دوره آزمایشی با برگزاری آزمون از محفوظات این دوره به پایان می رسد. پس از گذراندن دوره آزمایشی، قرآن آموزانی که این مرحله را با موفقیت پشت سر گذارده و پذیرفته شده اند به طور رسمی از مهرماه کار خود را آغاز می کنند. مدت زمان حضور قرآن آموزان در موسسه از ساعت ۷/۴۵ تا ۱۴ است.

شرایط ثبت نام

شرایط سنی برای خواهران علاقه مند به شرکت در دوره حفظ یک ساله ۱۴ تا ۲۶ سال است.

در صورتی که متقاضیان؛ شاغل، دانشجو، محصل و یا حوزوی باشند؛ می توانند از یک سال مرخصی تحصیلی و یا شغلی استفاده کنند.

ثبت نام و مراجعه به موسسه از اول اردیبهشت ماه تا اوایل تیرماه هر سال است. حفظ یک ساله در موسسه مکتب قرآن ویژه خواهران بوده و به صورت رایگان برگزار می شود.

متقاضیان ثبت نام می توانند با همراه داشتن دو قطعه عکس و دو برگ کپی از صفحه اول شناسنامه، همه روزه به استثنای پنجشنبه و جمعه از ساعت ۸ صبح تا ۵ بعد از ظهر به موسسه مکتب قرآن مراجعه کنند.

چرا دوره های حفظ یک ساله در موسسه مکتب قرآن، رایگان اجرا می شود؟

به طور معمول مجموعه های آموزشی ای که هزینه های بیشتر دریافت می کنند، خدمات بیشتری هم ارائه می دهند و بالتبع مجموعه هایی که دریافت کمتری دارند، عملکردشان ضعیف و متناسب با مبالغ دریافتی است. این فرآیند در تمامی مجموعه های آموزشی قابل تصور است؛ اما مجموعه های دینی که در زمینه آموزشی فعالیت می کنند نباید از این نکته غافل شوند که سیستم آموزش دینی پلکان ترقی مادی نیست، چه برای محصل، چه برای متصدیان و مدیران مجموعه ها و موسسات دینی.

در فرهنگ دینی ما، مرسوم نبوده تا برای ارتقاء منزلت معنوی، وجهی پرداخت شود. هم چنین معمول نبوده تا در نظام آموزش دینی کسی برای کسب درآمد یا دستیابی به مرتبتی اقدام به تعلیم و آموزش دین کند.

موسسات دینی نه در درون خود این شیوه را بر می تابند و نه ناظران بیرونی این روش را از موسسات دینی می پذیرند. لذا موسسه مکتب قرآن با توجه به تجربه موفق که داشته، همچنین با رعایت نکات آموزشی و علمی که در سطح مطلوبی اجرا کرده است نباید از این فرهنگ اسلامی دور شود، هر چند در طول هفت سال فعالیت خود از نظر توان مالی بسیار در مضیقه بوده و شاید بتوان گفت، مکتب قرآن تنها موسسه قرآنی است که به طور مستقل به فعالیت های خود ادامه داده است.

توجه :

این نسخه الکترونیکی از کتاب راهنمای حفظ قرآن کریم مخصوص کاربران محترم سایت موسسه مکتب قرآن، تهیه شده است و هرگونه انتشار آن بدون دست بردن در اصل نسخه بلامانع است.